

SAHİPSİZ SÖZLER

Osmanlı Şiirinden Seçme Beyitler

Prof. Dr. Ömer Zülfe

YAYIN NU: 1650

EDEBÎ ESERLER: 856

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-071-5

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul

Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Ayşegül Büşra Paksoy

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: İMAK OFSET BASIM YAYIN SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Akçaburgaz Mah. 137. Sok.No: 12 Esenyurt / İstanbul / TÜRKİYE

Sertifika Numarası: 45523 Tel: (0212) 444 62 18

İstanbul - 2021

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Prof. Dr. Ömer ZÜLFE, 1973 yılında Edirne’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini doğduğu şehirde tamamladı. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden mezun oldu (1995). 1998 yılında “Naşid (1749-1791) Dîvân” başlıklı teziyle Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü’nde yüksek lisansını, 2004 yılında “Yakînî [ö.1568]: Dîvân: Yakînî Tenkitli Metin Tetkik Dizin” başlıklı teziyle Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü’nde doktorasını tamamladı. 2007’de doçent, 2014’te profesör oldu. Hâlen Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. *On Altıncı Yüzyıl Şairi Selikî ve Şiirleri* (2006), *Şiirin İzinde Sözü’nün Gölgesinde Osmanlı Şiirinden Kelimeler, Kavramlar, Deyimler* (2011), *Eski Türk Edebiyatı Tarihi* (2015) ve *Metin Şerhi* (2015), *Hecrî Dîvân* (2016) ve *Fuzûlî Beng ü Bâde* (2018) yayımlanmış kitaplarından bazılarıdır.

İÇİNDEKİLER

Birkaç Söz.....	13
-----------------	----

SAHİPSİZ SÖZLER

Başlangıç.....	21
Yaz güzel.....	22
Bir hadise var can ile cânân arasında.....	23
Son dem.....	24
Sakin şaşırma.....	25
Gözler.....	26
Mahkûm.....	27
Gül de gitti.....	28
Haraç mı kesiyorsun.....	29
Dostumun dostu.....	30
Uğraşma! Beladan kaçamazsın.....	31
Camdan kalp.....	32
Sevmemek imkânsız.....	33
Güzelden gazele.....	34
Aynalar.....	35
Dediler.....	36
Önce sen.....	37
Falcılar.....	38
Çoğu gitti azı kaldı.....	39
Kalk.....	40
Saadet reçetesi.....	41
Aşkın sırrı bilinmez.....	42
Beşinci mevsim.....	43
Nakışlar.....	44
Deli gibi tepinme.....	45
Bülbülüm yad ellerde.....	46
Hokkabaz.....	47
Arz-ı hâl.....	48

Mübalağa	49
Bülbül uykuda	50
Onu bir başkasının yanında görmek	51
Yansımalar	52
Pusu kurmuş ecel	53
Dertleri zevk edindim	54
Aşk kadehi	55
Gel vefasız	56
Bir acı söz	57
Nâmahrem var	58
Bir gül için	59
İşim Allah'a kaldı	60
Dönüyor başım yine	61
Talih	62
İki	63
Görüş günü	64
Bekleyen	65
Vefa gözlerden ırak	66
Yalvar yakar	67
Talebe	68
Ah o gözlerin	69
Haberci	70
Ağaçtan köprü	71
Bir nimete bin minnet	72
Güzel yazmış	73
Bak	74
Domuz kurban olmaz	75
Dost bî-pervâ	76
Anasına bak kızını al	77
Geriye kalan	78
Yarın	79
Çalı kuşu	80
Gül gölgedir yalnızca	81
Kızıl mektup	82
İskender	83
Ayrılmak ne güç	84
Adım anılmıyor	85
Lâdesim lâdes olsun mu	86
Olur ya	87
Düş, ayağıma düş	88
Yalnızlık	89
Gözler kalbin aynasıdır	90

Yâr, yâr	91
Adam	92
Aynalar düşman bana	93
Yine o gözler	94
Kaydını gör	95
İdrak	96
Su gibi	97
Aldanma	98
Merhaba	99
Keşke toprak olsaydım	100
Sultan	101
Gömlek	102
Öğüt	103
Akşam gezmesi	104
Toprak	105
Buraya kadar	106
Bir gül yeter	107
Kiracı	108
Satış	109
Gönlü yok	110
Kıyamet	111
Dilim, dilim dilim	112
İstek	113
Hay huy	114
Eski dostlar	115
Nasihate gizlenmiş öğütler	116
Aşk mektebi	117
Pişmanlık	118
Vaiz	119
Arayış	120
Çark-ı Felek	121
Uyanış	122
Deliler	123
Haram	124
Onu görmek	125
Geçer	126
İbret-i âlem	127
Mahşer	128
Şirk	129
Adım çıkmış	130
Harami	131
Tuzak	132

Yalana yalana	133
Zalimin mumu	134
Bugün, yarın	135
Kırgınlık.....	136
Âsî	137
Temenni	138
Helal et hakkını	139
Terk etmeyen sevda	140
Dua	141
Terazi.....	142
Kaynaklar.....	143

BİRKAÇ SÖZ

İyi şiirin tam ve kapsamlı bir tanımını yapmak ve onu bütün boyutlarıyla anlayıp yorumlamak, çok yönlü ve çetin bir hesaplaşmayı gerektirir. Geleneğin çizdiği sınırlar, şahsî zevklerin ördüğü duvarlar ve zamanın akışıyla değişen anlayışlar, saf şiiri anlama yolunda aşılması güç engeller olarak varlığını her zaman hissettirir. Dil ve edebiyatın evreninde kalmak ve sözü yalnızca dil düzleminde ve şiir sanatı çerçevesinde anlayıp tanımlamaya çalışmak belki en doğru yöntemdir. Fakat ne olursa olsun sonunda şiir sanatının ve dil biliminin onayını alamayan bazı sözlerin hangi sebeplerle şiir mertebesine yükseldiğini ve seçilip sevildiğini izah etmek gerekecektir. Nihayetinde bu çetrefilli durumu eskilerin yaptığı gibi “şiir zevke dairdir keyfiyeti tabir olunmaz” diyerek çözümlenmekten başka çare yoktur. Öyleyse eskilerin “zevk” süzgecinden geçerek varlığını sürdürmeyi başaran seçme beyitleri bugünün anlayışına sunmak, hem geçmişe ayna tutmak hem de eski şiirin dünyasını tanımak için en basit ve en etkili yollardan birisi olabilir.

Bu çerçevede, kütüphane raflarında farklı biçim ve düzenlerde birçok örneğine rastlanan antoloji niteliğindeki şiir mecmualarından seçtiğim beyitleri meraklılarının ilgisine sunmaya çalıştım. Mecmualarda kayıtlı örnekler, derleyenlerin ve devrin zevk anlayışıyla süzülüp benzerlerinin arasından sıyrılmayı başaranlardır. Hafızalara ve sayfalara yazılarak varlık mücadelesini kazanan bu beyitleri hayatta tutan ve beğenilir kılan sebeplerin neler olduğunu genişliğine ve derinliğine belirlemek daha kapsamlı ve titiz bir çalışmayı gerektiriyor. Bu sebeple, eskilerin ve modern çağın zevk ölçüleri konusunda yapılacak değerlendirmeleri, şimdilik başka bir zamana ve zemine bırakmaya mecburuz. Fakat, binlerce beyit arasından bu kitaba alınan yüz yirmi iki beytin hangi kıstaslara göre seçildiğini açıklamamın faydalı olacağına inanıyorum.

Örneklerin seçimindeki ilk kıstas, beyitlerin “Lâ-edrî” unvanını taşıması ya da şairine dair herhangi bir kaydın bulunmamasıydı. Kitabın adı da bu yüzden Sahipsiz Sözler oldu. Şairinin unutulmuş olması veya bilinmemesi, aslında şiirin yalnız başına söz meydanındaki gücünü gösteren önemli bir etkidir. Şiir ve özelde de beyit, şairinden ayrılarak istiklalini kazanmış ve böylece geçmiş ve gelecek zamanlara tek başına adını yazdırmış olmaktadır. Kuşkusuz, buradaki beyitlerin hepsi sahipsiz değildir. Sahanın ehli olanlar bazılarının şairini tahmin edebilirler. Ancak, bu birkaç beyti, şöhretleriyle zamanın zevkine ait olma vasfını kazandıkları için öbürlerinin arasına almakta bir sakınca görmedim.

İkinci kıstas, beyitlerin söylenişinin akıcı, anlamının açık (fasih) ve Türkçenin incelikleriyle örülü olmasıydı. Bu tür beyitlerin çoğu kez şerhe kapı aralayan derin düşüncelerle kurgulanmadığı bilinir. Fakat ne olursa olsun her biri Türkçenin eşsiz ifade kudretini gösteren canlı örneklerdir. Şerhe ihtiyaç gösteren sözler, müphem ve mahfi olma vasfını taşırlar ve kendilerini herkese

açmazlar. Donanımlı ve sabırlı misafirlerini beklerler. Oysa sade beyitler, duru güzelliklerini sergilemekten çekinmezler. Böylelikle çok daha geniş bir etki alanına sahiptirler.

Seçimi belirleyen üçüncü kıstas ise, beyitlerin eskilerin şiirde aradığı, kimi zaman sihr-i helâl ve kimi zaman da sehl-i mümteni tanımını yakıştırdıkları incelikli buluşlar, etkili ifadeler ve çarpıcı söyleyişler içeren nükteli beyitler olmasıdır. Bu özellik de aslında yine Türkçenin zaferini ilandan başka bir şey değildir. Bazen hayatı tek damlaya sığdıran bir hikmet, bazen içten ve çarpıcı bir ima ve bazen de bütün cilveleriyle aşk, Türkçenin çok yönlü ifade imkanları ve çağrışımlarla süslü söyleyiş gücüyle birleşmiş ve ortaya muhatabını ilk bakışta yakalayan büyümlü söz dizileri çıkmıştır.

Belki de bu ve benzeri kıstaslar gerçekte “iyi şiir”in tanımı için yol işaretleridir. Fakat her hâlükârda iş yine “zevk”te düğümleniyor. Eskilerin şiir zevkinin belirlediği bu yüz yirmi iki beyit, derin anlamlar, felsefi yaklaşımlar, güçlü çağrışımlar ve yavaş yavaş aydınlanan büyümlü dünyalar bekleyenleri hayal kırıklığına uğratabilir. Hiç kuşkusuz, Osmanlı şiirinin yüz akı sayılabilecek böyle sayısız örnek vardır. Ancak, ben burada fazla derinlere dalmadan bilhassa genç nesillerin dikkatini, modern çağın kargaşasından, eskinin ve özellikle de Türkçenin arı duru güzelliklerine çekebilecek beyitleri seçmeye çalıştım.

Her şiir, yarımıdır ve okundukça yeniden yazılır. Fakat bu yeniden yazılma işi dil evreninde gerçekleşmez; anlam dünyasına mahsustur. Şiirin sesi, tonu, söz düzeni ve yapbozun parçaları durumundaki kelimeleri baskılara karşı dirençlidir. Onu varlık alanına çıkararak ve orada tutan öncelikle dildir. Yanlış bir doku- nuş bütün büyümlü bozacağından çoğunlukla söz düzeni muhafaza edilir. Fakat anlam, değişmeye açıktır. Bu değişim, daralmaya da yatkındır genişlemeye de. Dolayısıyla anlamın yeniden yorumlanması veya daha açılarak ifade edilmesi aslında şairden

ve şiirden bağımsız ayrı bir yeniden yazma/söyleme işidir denebilir. Bu çerçevede, seçtiğim beyitleri, açmaya, genişletmeye ve veznin kısılcısından kurtararak yeniden yazıp söylemeye çalıştım. Özü edebiyat ve sanat olan sözü, ister istemez yine edebiyatın ve sanatın kanatları altında genişletmek gerekiyordu. Bu yüzden şiirle nesir arasında, nesirden çok şiire yakın bir yol tutmak mecburiyetinde kaldım. Yazdıklarımı mübalağalı ve sunî bulanlar olabilir. Fakat işin doğası böyle. Kaldı ki, “Bu beyitte şair ne demek istemiş?” sorusuyla başlayıp kelime karşılıklarından nesre çeviriye, oradan da uzun veya kısa açıklamalara uzanan yeterince yayın olduğunu biliyoruz. Benim amacım, şiiri uzun uzun izah etmek değil, açarak söylemektir. Bu bir çeşit nazire tarzı dil içi çeviri sayılabilir. Aslında bu işi yapması gerekenler çağımızın söz ustaları, şairleridir. Onların dilinde beyitlerin çok daha etkili ve güzel bir kimlikle yeniden hayat bulacağına inanıyorum.

Beyitlerin kaynağı durumundaki mecmualar Recâi-zâde Ahmed Cevdet’in Nevâdirü’l-Emsâl fi-Mutâla’ati’l-Eş’âr’ı, derleyeni bilinmeyen Mecmû’atü’l-Letâyif ve Sandûkatü’l-Ma’ârif adlı seçme beyit ve kıtalar mecmuası, Süleymaniye Kütüphanesi Zühdü Bey 226’da kayıtlı yine derleyeni meçhul Mecmû’a-i Eş’âr ve Süleymaniye Kütüphanesi Hamidiye 1186’da kayıtlı Mecmû’a-i Eş’âr’dır. Bunlar arasında özellikle Sandûkatü’l-Ma’ârif, geleneğin zevkini yansıtmaya bakımından son derece kıymetlidir. Birçok beytin başlığında “Beyt-i ra’nâ, beyt-i hâs, hüve’l-‘aliyyü’l-a’lâ ve bî-nazîr” gibi beğeni yansıtan ifadeler bulunmaktadır. Seçmelerin ana kaynağı ilk iki eser oldu.

Daha önceleri yaptığım çalışmalardan birisini heyecanla alıp okumaya çalışan bir çocukluk arkadaşım, “İnşallah bir gün ‘okunur’ kitaplar da yazarsın” demişti. Dediğinde haklıydı. Şimdi elimden geldiğince ‘okunur’ şeyler yazmaya çalıştım. Allah utandırmasın.

Eski şairler galiba “bu kârı sana kim etti teklif” serzenişinden sakındıkları için yazdıkları eserlere, ya rüyalarında gördükleri manevi bir işaretle ya hatiften gelen bir sesin teşvikiyle ya da arkadaşlarının ısrarıyla başladıklarını söylerler. Bunu hep geleceğin gereği olarak düşünmüştüm. Ama bazen gerçekten durum onların anlattığı gibi olabiliyor. Beni bu kitabı yazmaya teşvik eden de değerli meslektaşım Mehdi GENCELİ oldu. O yüreklendirmeseydi böyle bir işe girişmezdim. Kendisine teşekkür ederim.

Yazdıklarımı okuyarak yayımlayıp yayımlamama konusundaki tereddütlerimi gideren değerli eşim Özge M. ZÜLFE’ye de teşekkürü borç bilirim.

Son olarak, kitabı basmayı kabul eden ÖTÜKEN ailesine, Sayın Ayşegül Büşra PAKSOY’un şahsında şükranlarımı sunuyorum.

Ömer ZÜLFE

İstanbul 2021

SAHİPSİZ
SÖZLER

Başlangıç

1.

*tıfl-ı dil kaddin görüp aşka eliften başladı
rabbi yessir lâ tu'assir rabbi temmim bil-hayr*

Gönül, mektep kapısından ilk adımını atan bir çocuğun heyecanıyla bakınca sana, elifin ne demek olduğunu bildi. O boy, o endam, yerden yükselen nurdan bir selvi gibi aydınlattı karanlığı. Ak sayfalarda mürekkebine kandiğim o harfler, bana hep yalan söylüyormuş meğer. Bilmek cehaletine kanmışım yıllarca. Şimdi gördüm ve anladım sevmek macerasını. Her şey elifle başlıyormuş, elif boyunun gölgesiymiş, bakışlarıma yansıyan. “Bir”de başlayıp “Bir”de bitsin bu aşk. Aşka eliften başladım, haydi hayırlısı. “Allah’ım, kolaylaştır güçleştirme; Allah’ım hayırlısıya sonuna varmayı nasip et.”

---

¹ *Mecmû'a-i Eş'âr*: Süleymaniye Ktp. Zühdü Bey 226: 12a.

Yaz güzel

2.

*ey kuluna âşığına merhameti az güzel
ben de senin bir kulunum defterine yaz güzel*

Ey baygın bakışlarıyla aldatan, taş kalbiyle gönülleri dağıtan güzel! Duydum ki kölelerini defterine yazıyormuşsun. Seni görüp de vurulmamak, adını duyup da tutulmamak mümkün mü? Defterler yetmez âşıklarını kayd etmeye. Her yazdığın isim, yokluktan çıkar varlık sahasına; mürekkebin karanlığından doğar güneş gibi. Aydınlığa muhtaç zerreler, aydınlığın kaynağı oluverir bir anda. Ey acısız, ey acımasız, ey merhameti az güzel! Sana bende olmakla ben de yudumlarım sonsuzluğu, işte bak ben de senin bir kulunum; öyleyse defterine yaz güzel.

² *Mecmû'atü'l-Letâyif ve Sandûkatü'l-Ma'ârif: 12a/239.*

Bir hadise var can ile cânân arasında...

3.

*elbette bu hâlimden o yârin haberi var
el-kalbü mine'l-kalbi ile'l-kalbi sebîlâ*

Elbette yâr, için için yanıp yaşın yaşın ağladığımı, geceleri gökte yıldızları sayıp uyumadığımı, göğsümü hasretiyle dağladığımı, hasılı yoluna ömrümü adadığımı herkesten iyi biliyor. Sevilen sevenini gözünden tanır, gönlünden bilir. Bir yol var, kalpten kalbe gider, ne sapar ne biter ne dolanır.

³ Ahmed Cevdet: *Nevâdirü'l-Âsâr fî Mutâla'ati'l-Eş'âr*: 19.

Son Dem

4.

*dostum öldürmedim kendim diye hayf etme kim
sen gidelden günde bin kez öldürür hicrân beni*

Yıldız gözlüm, aydın yüzlüm! Canımı ayaklarına sermedim diye hayıflanma. Kendimi bulabilseydim dudağından süzülen bir gülücüğe canı da cihani da feda ederdim. Senin olduğun yerde ben, “ben”den çok uzaklardayım. Kollaya kaçmam bilirsin. Bir ölüm yetmez bana. Her nefeste bin kez tattığım ölüm, ayrılığın tek avuntusu. Sen ufukta kaybolduğundan beri, gün doğmuyor, sesler kesildi. Her günde kabir karanlığı, her gecede kabristan ıssızlığı. Son umut kaldı geriye: mahşer ki vuslattan alamet. Öyleyse varsın, inceldiği yerden kopsun kıyamet.

---

⁴ Mecmû'atü'l-Letâyif ve Sandûkatü'l-Ma'ârif: 7a/131.

Sakın şaşırma

5.

*mâh derlerse melâyik sana ger etme aceb
âfitâbım kişiye gökten iner çünkü lakab*

Ey, dışımı kavuran, içimi yakan, geceleri özlediğim gündüzleri hiç gitmesin dediğim, güzelim, güneşim! Göklerden gelen melekler sana “geceleri aydınlatan, karanlığı dağıtan, yıldızları kıskandıran eşsiz dolunay sensin” derlerse şaşırma. Bil ki lakab gökten iner ve yazılır insanın alınına. “Ay”, “dolunay” ne de yakıştı şanına...

---

⁵ *Mecmû'a-i Eş'âr*: Süleymaniye Ktp. Zühdü Bey 226: 12a.

Gözler

6.

*senin gözün gibi gözler kimin vardır güzel gözler
benim de gözlerim her dem senin gibi güzel gözler*

Yıldızlı gecelerin aynası, canın en sevgili celladı, karasında ölüm karanlığı, ışıltısında sonsuzluğun aydınlığı o güzel gözler, senden başka kimde var? Bütün yüzlere sordum, bütün bakışları aradım, belki bir benzerini bulurum, bulurum da hayaliyle avunurum diye... İğreti bir yalana bile kanmaya hazırdım; ama ne yüzler gerçekte vardılar ne de gözler. Boşunaydı uğraşım, yorulan bakışlarım, yıkılmış gönlüme döndüler.

---

⁶ *Mecmû'atü'l-Letâyif ve Sandûkatü'l-Ma'ârif: 10b/203.*

Mafkûm

7.

*bir delikanlı harâmîdir diye hapsettiler
asmadan kurtuldu ammâ çok sıkılmıştır şarap*

“İnsanın aklını çalan, yalnız aklını mı varını yoğunu yağmalayan, harama hürmet eden, günahın kucağına iten, ele avuca sığmaz, haylaz mı haylaz bir delikanlı bir eşkıyadır” dediler, sımsıkı tuttular, ayaklar altına aldılar, küp gibi daracık zindana attılar. Şükürler olsun, asma dalında asılmaktan, üzüm olup kalmaktan kurtuldu; ama doğrusu çok sıkıldı şarap...

⁷ Ahmed Cevdet: *Nevâdirü'l-Âsâr fi Mutâla'ati'l-Eş'âr*: 170.

Gül de gitti

8.

*firkatinde gönlüm eğlerdim gül ü gülzâr ile
gül de gitti yalnız kaldım dirigâ zâr ile*

Seni andırıyor diye güllerle, bastığın yerlerden izler taşıyor diye gül bahçeleriyle oyalıyordum gönlümü. Ne yaparsın, ayrılık böyle işte, çaresizliğin elinde oyuncak ediyor insanı. Avcundaki son umut da bir hazan yeliyle savruluyor yokluğa. Bir bir uçuşuyor yumuşak kızıl yapraklar. Eyvahlar olsun! Sonunda gül de ayrıldı “gülzâr”dan. “Gül” gitti yalnız kaldım “zâr” ile. Şimdi tek yoldaşım, içten, derinden ılık ağlayışım. Olsun onunla da avunurum. Belki bir gün bahar gelir, sonra kim bilir belki de yâr gelir.

⁸ *Mecmû'atü'l-Letâyif ve Sandûkatü'l-Ma'ârif: 8a/149.*

Haraç mı kesiyorsun

9.

*niçin alırsın rakibin akçesin dilber dedim
güldü dedi pâdişâh almaz mı kâfirden haraç*

Dedim ki “Ey sevgili, ey güzeller sultanı! O uğursuz, o soysuz o kâfir rakibin akçesine mi kaldın? Seni gördüm. Onun sana getirip ayaklarına saçtığı altını gümüşü aldın. İlkyaz sabahları gibi aydın, o gönül titreten gülüşüyle bana baktı ve şöyle dedi: “Sen söyle! Padişah olan kâfirden haraç almaz mı hiç!”

⁹ *Mecmû'a-i Eş'âr*: Süleymaniye Ktp. Zühdü Bey 226: 9a.

Dostumun dostu

10.

*severim yâri velî sevmem onu seveni
yârımı sevmeyeni cân u gönülden severim*

Sevmek zehirlidir bazen. Her bünyeye uymaz. An gelir, seven düşman olur; sevdiğimi sevdi diye ve an gelir sevmeyen munisleşir, güzelleşir; sevdiğimi sevmedi diye. Sözün özü, onu sevmek bana mahsus. Âşıklığın mührü avuçlarımda. Hesabını verdim ezelden, yarına bir şey kalmadı. Yari de sevgiyi de paylaşmam kimseyle. İnsan, sevgiyi sevmeye düşman olur mu diye sormayın. Olur. Ben böyleyim işte. Sevmem, sevdiğimi seveni, gönülden severim sevdiğimi sevmeyeni.

---

¹⁰ *Mecmû'atü'l-Letâyif ve Sandûkatü'l-Ma'ârif: 25a/513.*

Uğraşma! Beladan kaçamazsın

11.

*kûy-ı dildârı koyup dağlara çıktı ferhâd
olmadı yine seri kayd-ı belâdan âzâd*

Kaçsan da kurtulamazsın. Seni aşkın girdabına sürükleyen o güzellik, dağların en güvenli yerlerine sığınsan da peşini bıkmaz. Çünkü artık sen, sen değilsin. Benliğin ona ait. Taşlara işlediğin resmine bakmakla da içinden taşan hasreti dindiremezsin. Sonunu biliyorsun, ne olacağını, ne olması gerektiğini. Söylemeye gerek var mı? Sen ilk bakışta ölmüştün. İşte bak sığındığın dağların bağrından onun kucağına değil taşlardan daha sarp yüreğine düşüyorsun.

¹¹ Ahmed Cevdet: *Nevâdirü'l-Âsâr fi Mutâla'ati'l-Eş'âr*: 489.